

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăştie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.

Dela Reuniune.

Impărțirea altoilor.

Mercuri și Joi (20 și 21 Martie) s'au împărțit altoile între membrii Reuniunii Economice din Orăştie, anume 800 altoi: meri de vre-o 12 soiuri, peri de vre-o 7 soiuri, cireși de 5 soiuri și vișini de 4 soiuri.

Altoile, foarte frumoase, sunt ăstan foarte scumpe: cele mai mici 25 cr., cele mijlocii 30 cr., cele frumoase 40 cr., ear' altoile pitice (meri văratici și iernatici) câte 60 cr. firul!

Reuniunea noastră economică însă, căpătând altoile cu preț de 10 cr. firul, a hotărît a da celor vre-o 80 de membrii ai sei în chip gratuit câte 10 altoi celor ordinari (cari au plătit 1 fl.) și câte 5 celor ajutători (cari au dat numai 50 cr. taxă de membru). S'a dat fiecărui membru din toate mărimile, și fiecare membru ce a dat taxă 1 fl. a primit altoi de cel puțin 3 fl., cei ajutători, pentru 50 cr. au primit preț de 1 fl. 50 cr. Reuniunea deci, socotind altoaia și numai în 10 cr. cu cât ea a căpătat-o, a dat napoi fiecărui membru suma de bani ce a primit-o dela el, și pe de-asupra a cheltuit dela sine cu adusul altoilor dela Geoagiu.

Au fost împărțâșiți cu altoi, pe câte li-s'au cuvenit și au dorit:

Din Orăştie membrii: G. Bogdănescu, I. Lăzăroiu, comerc., I. Lăzăroiu, pantofarul, Sam. Lăzăroiu, ec., Sim. Corvin, C. Baicu, Dr. R. Dobo, Nic. Tănase, Ir. Boca, Nic. Vlad, A. Adămuț, G. Oprean, Sim. Vlad, I. Moța, Ad. Cristea, P. Belei, I. Morariu, I. Florea, V. Orbonaș, D. Rob, N. Luca, Dr. I. Mihu, I. Gelmărean, G. Cușută, I. Marian, Il. Căndea, I. Popovici; N. Trif, I. Branga, Ferenczi St., C. Imre, I. Barcsi, N. Zsibai, D. Martin, R. Nicoară, Fr. Gergely.

Din Sibiușel: N. Ștefănescu, Il. Popovici.

Din Vinerea: N. Opincariu, N. Barbu, N. Mihăilă, N. Filimon, N. Macarie, I. Bota.

Din Romoșel: N. Truca, Maria Mihăilă.

Căstău: G. Daniil, N. Dănilescu, N. Andrei, Filimon Udrea, N. Simtion, I. Nițiu.

Din Romos: I. Muntean, I. Vaidean, R. Ștefănescu, I. Fleșeriu.

Din Șibot: L. Friedman, Ignat Viorel, C. Viorel, C. Miclea.

Din Balșa: N. Demian.

Din Homorod: I. Găzdău, Trif N.

Din Băcia: D. Bobei.

Din Băcăint: Ios. Indrieș, Trif Todor.

Din Tămășasa: N. Terhetea.

Din Serecă: N. Costescu.

Din Dăncul mic: I. Pascu.

Din Orăștioara de jos: I. Olariu.

Din Ludești: B. Botean.

De tot au fost împărțâșiți 77 membri din 16 comune, cu totalul de 800 altoi.

În toamnă Reuniunea va face o nouă comandă și va împărți de nou poate chiar mai multe decât acum!

Prelegere economică în Căstău.

Dumineca trecută au eșit, din partea comitetului Reuniunii Economice, trei membri: dl Daniil David, secretarul Ioan Moța și cassarul Valeriu Orbonaș, în comuna vecină Căstău, și au ținut o prelegere economică.

La orele 2 un frumos număr de țărani erau adunați în frumoasa lor școală, dimpreună cu dl preot N. Andrei, membru și d-sa în comit. Reuniunii, dl notar N. Simtion și înv. G. Daniil.

Dl D. David a deschis adunarea prin o vorbire bine acomodată, arătând intențiunile bune ale Reuniunii Economice și dorul ce ne poartă pe sate la astfel de întruniri: de a veni adevărat într'ajutor poporului econom cu anumite

sfaturi nouă în purtarea economiei sale, ca doar' îl vedem înflorind mai tare în toate ale sale. A dat apoi cuvânt prelegătorului.

Dl I. Moța și-a dezvoltat prelegerea despre însemnătatea mașinilor agricole în economie, arătând nevoile de care economul se lovește în lucrarea țarinei și ușurătatea cu care poate învinge cele mai multe din acele greutăți, folosindu-se de mașinile iscodite de economii învățați. Îndeosebi stăruie asupra foloaselor alor trei mașini: mașina de sămănat, grapa de lanț și ghillăul de fânațe, care toate trei le are și Reuniunea Economică și le dă membrilor sei. Și fiind-că una din aceste trei: grapa de lanț, se află chiar aici, invită pe ascultători să iasă cu toții la grădina unde acea grapă e dusă, ca să vadă cum lucră cu ea, cum scormonește mușchiul cel încător de fânațe și cum risipește cu o cale mușinoaiele, lucrare a cărei urmare netăgăduit prețioasă e, că va crește fân îndoit de mult pe loc, și lucrătorii vor avea spor îndoit, ne-mai împedecându-se cu coasele, cu greblele, de sutele de mușinoaie.

Prelegerea ținută în limbajiu popular și presărată cu multe pilduri populare, une-ori hazlii, cari făceau și mai înțelese teoriile prezentate, a plăcut deosebit poporului, care s'a arătat foarte mulțumit și aplicat a urma povețele recomandate. Toți au venit apoi de au văzut cum lucră grapa de lanț și toți recunoșteau că trebuie să fie foarte de folos.

Li-s'a pus apoi oamenilor la inimă a se constitui în o tovărășie agricolă ca să-și poată procura cât mai multe mașini și unelte agricole bune, spre binele lor propriu. Și avem nădejde că, cu ajutorul vrednicilor cărturari ai acestei comune, să putem vedea la timpul său înființată și o atare tovărășie în Căstău.

Spre ce se nisuiască meseriașii nostri?

— Disertație cetită în întâia serată literară arangiată de meseriașii români din Orăștie, la 4/17 Martie 1901. —

Invitat să particip și eu cu ceva la întâia serată literară a meseriașilor nostri în sara asta, am primit cu plăcere să o fac, și cătră D-voastră, stimați meseriași, mă adresez cu câteva idei asupra cărora cred că ar fi de folos să vă gândiți stăruiitor în firul activității D-voastre.

Iar adresându-mă D-voastre, și voind a vorbi ceva despre D-voastră și pentru D-voastră, voi face întâi o mică privire asupra stării meseriașilor nostri în acest oraș, și asupra însemnătății ce se dă meseriilor peste tot la popoarele mari.

Precum industriei și comerțului, așa și meseriilor, la popoarele cu puternică dezvoltare, se dă o însemnătate mare! Se zice că fiecare națiune, ca un întreg luată, e o clădire, un palat cu trei rânduri. Rândul de jos și fundamentul, e poporul agricultor, pe care apasă și greutatea sa și a celorlalte rânduri, — rândul al doilea, de mijloc, îl formează meseriașii, industriașii, neguțătorii; iar rândul al treilea și coperișul, așa zisii inteligenți, adecă oamenii de știință, luminați ai neamului. Și va fi această clădire măreață sau simplă, puternică sau șubredă, după cum națiunea respectivă a avut noroc a-și duce la bunăstare poporul său de rând, la înflorire meseriile și industriile sale, și la mari înălțimi inteligența sa. Sunt națiuni, cari privesc prin această asemănare, ni-se par ca un palat grandios, cu fundamente de granit, cu ziduri de marmoră lucitoare, bogată, și un coperiș de argint, de aur chiar, preserat pe vârf cu petri neștemate, cu diamante ce-și trimit strălucirea lor până departe-departe, — și sunt națiuni ce ne par ca niște hurube de scânduri, cu stâlpi de putregai, cu coperișe de pae nelegate, se pui odată umărul în ea și s'o răstorni; — și sunt apoi, firește, cele mai multe, pe linie între acestea două, pe la mijloc, mai mult ori mai puțin aproape de națiunea cea strălucitoare.

Noi Români, cercetați cu măsura asta, vom fi găsiți pe linie cam pe la mijlocul cărării între cei din hurubă și cei din mândrul palat. Dar' despre noi Români se zice, — și nu fără dreptate, că noi suntem un palat știrbit rău de

nenorocul nostru: noi avem fundamentul și rândul dintâi, poporul, și anume din bun material zidit, dintr'un material din care meșteri buni ar face minuni!, avem și rândul al treilea cu coperișul (inteligința), dar' rândul de mijloc ne lipsește aproape de tot, abia ici-colea câte un stâlp, câte-o columnă, care se lege între sine rândul de sus cu cel de jos: ne lipsește adecă treapta mijlocie a națiunii: meseriașii, industriașii și comercianții. Și de aceea edificiul nostru național e șubred, e clătinător.

În mare privit acest lucru, el e trist de adevărat, dar' scopul nostru aici, în această seară, fiind să vorbim ceva despre noi și pentru noi aci acasă în Orăștie, lucrul ni-se schimbă înaintea ochilor, și-l vedem în o lumină mai fericită, mai mulțumitoare.

Micul nostru palat național în Orăștie, e relativ bine întemeiat, bine crescut în toate trei părțile sale. Avem aci un fundament, poporul, bine cimentat, avem rândul de sus, inteligența, frumos înmulțită și avântată, dar' avem ce alții nu prea au, rândul mijlociu, breasla meseriașilor, în puternică măsură dezvoltată! Nu numai, ci eu zic că avem deja destui meseriași pentru numărul nostru și orașul nostru, și acum grija bărbaților luminați, cari se gândesc și la înflorirea meseriilor noastre, trebuie să aibă de scop nu mai mult înmulțirea meseriașilor cum va da D-zeu, căci această înmulțire urmează acum de sine, ci va fi: să îngrijească de aceea, că această breaslă prețioasă și de neapărată trebuință, să fie ajutată a se ridica din zi în zi, prin singuraticii sei membri, mai ales prin cei mai tineri, și în singuraticii sei rami, la strălucire tot mai mare, la stimă și bună prețuire tot mai mare, ca prin valoarea urcată a singuraticilor, să se urce valoarea ramului cutare și a întregii bresle.

Dacă într'un sat în care n'a mai fost »boltă« de când e el, un om simplu deschide ca azi o boltiță în care abia are niște chibrite, lumini, ață, cue, toată marfa de luat odată în brațe, și aruncată în un pult de masă, — la început oamenii satului vor fi mulțumiți și de atâta și vor zice cu oare-care fală: avem și noi o »boltiță« în sat. Dar' dacă îndemnat de acesta, un altul deschide ca mâne o boltiță mai de dai Doamne, cu dulapuri, cu mărfuri mai multe și mai bune, atunci cel cu »puticuța« lui

va rămânea de tot în umbră, de nu s'a avânta și el să-și pue în rând mai după modă boltița sa. Peste zeci de ani din micile începuturi pot fi în sat prăvălii frumoase, cu ferestri mari, cu vitrine, și dacă acum s'ar mai pune cineva să deschidă de nou o boltiță, cum fusese cea dintru început, oamenii satului cu gustul azi mai dezvoltat prin înfățișarea celor 2 prăvălii mai mari, nu vor mai zice cu oare-care mulțumire: iaca și aci o boltiță, ci își vor bate joc de ea ca n'ei fiind asta ceva potrivit cu cerințele vremii lor mai înaintate și a stării negoțului în sat!

Tot așa stăm, iubitorilor, și cu meseriile...

La început, până și noi de aici nu aveam deloc meseriași sau abia de sămână, ne bucuram cu toții dacă vedeam ridicându-se ici-colea unu-doi, și ne făleam cu ei, ca cei din sat cu boltița din poveste.

Astăzi însă, mulțumită lui D-zeu, noi Români din Orăștie am ajuns și în această privință la acel punct, dela care privind treburile meseriașilor nostri, putem să facem pretențiuni tot mai mari și să ne gândim la stări mai înalte. Azi nu trebuie să ne mai mulțumim numai cu aceea, că sporim ca număr, ci trebuie să ne nisuiim a arăta an de an o înflorire, o strălucire tot mai mare a singuraticilor rami de meserii și apoi a breslei peste tot. Azi bucuria noastră de mersul lucrurilor în statul meseriașilor nostri numai atunci e de tot legitimă, când în locul cutăruia măestru din lumea veche, pe care valul vremii îl duce din mijlocul nostru, vedem ridicându-se altul mult superior aceluia, isteț și luminat, care se însemneze față de trecut un pas înainte pe calea strălucirii breslei!

Aceasta trebuie să fie ținta nobilă a d-voastre ca și a noastră a tuturor. D-voastre, meseriașii români din Orăștie, ați aflat de bine, ca, neputând dobândi încă întărirea statutelor D-v. ca societate deosebită, să vă folosiți de scutul ce vi-l ofere „Reuniunea Economică“. În cadrul acestei Reuniuni, d-voastră, ca secție deosebită de cea a agricultorilor, aveți deplin largământ și independență a vă urmări scopurile de dezvoltare culturală și ca breaslă.

Una dintre țintele de frunte ale lucrării D-voastre întru această dezvoltare, ar fi de dorit să fie aceea, de a

lucra cu toate mijloacele și în toate chipurile, ca să ajungeți a vă putea fâli ca mâne cu o stare de înflorire a meseriilor române în Orăștie, cum n'au fost nici odinioară, și care dacă nu mai presus, dar' să stee cel puțin pe treaptă de o potrivă cu meseriile celorlalte națiuni conlocuitoare.

În scopul acesta secțiunea d-v. industrială va putea câștiga însași mijloace, va putea cere ajutoare, ca pe cutare tiner care dovedește istețime în meseria sa, să-l ajute a sta, după sfârșitul învățaturii, ba după câțiva ani de calfă, să meargă în un atelier de întâiul rang în orașe mari, ca întorcându-se de acolo și așezându-se ca mâne în mijlocul d-voastre, el prin lucrul seu superior, să vă aducă strălucire breslei, onoare d-voastre și nouă tuturor! Cei-ce în direcția aceasta vă îndrumă și vă ajută, aceia vă sunt adevărați binevoitori.

Aceasta îmi închipui eu că ar fi una din țintele pe care secțiunea d-voastre industrială ar trebui să o aibă mereu în vedere și să o urmărească din rășputeri, atât prin ajutorare de tineri buni la studii superioare de meserie, cât și prin încercări de a vă lumina împrumutat, unul dela altul, cu privilegii ca cel de azi, prin disertații specialiste în astfel de serate literare.

Dee D-zeu, iubiți meseriași, ca începutul ce azi îl faceți în privința asta, să fie în cias cu noroc, și pași buni de înălțare și strălucire să puteți face prin atingerea împreună, în secția d-v. industrială și în seratele literare ce inaugurați.

IOAN MOȚA

AGRICULTURA

Iarba italiană.

În zilele trecute am văzut mai în toate gazetele românești îmbiindu-se de vânzare fel și fel de semințe: de trifoiu, lucernă, iarbă franceză, iarbă italiană, napi, legumi, cucuruz, bostani ș. a. »Ce or mai fi și ierburile alea?» se vor întreba cetitorii. Să mai cumperi și semințe de ierburi, când iarba crește pe toate rozoarele?

Iată ce! În unele țeri oamenii au început a alege ierburile de soiuri mai bune din cele de soiuri mai prost. Anume ei au văzut că în livezi cresc, ca și la noi, mulțime de soiuri de iarbă. Au văzut mai departe, că unele soiuri cresc

repede și vitele le mănca cu mare poftă, îngrășându-se și întărindu-se. Ei 'și-au zis: »să adunăm semințe dela soiurile mai de frunte și să le sămănăm deosebi«, și așa au făcut; ear' încercările repetite au dovedit, că pe bună cale au apucat. Deci au urmat a face așa tot mai mulți și în măsură tot mai mare. Azi se sămână câmpuri întregi cu ierburi întocmai ca și cu lucernă și trifoiu, cari, în cele din urmă, și ele nu sunt altceva decât ierburi.

Acum ză zicem câteva vorbe despre iarba italiană. Această iarbă crește foarte repede, așa că în anul întâi se poate cosi de 6 până în 8 ori, ear' în locurile, ce se pot iriga (uda), și sunt bune dela fire și bine gunoite, ea a dat și 12 cosituri la an.

În Italia se cultivă câmpuri întregi cu ea. De asemenea se cultivă în Anglia, Germania și alte țeri.

Unde îi priește trifoiului roșu, isbutește și iarba italiană. Mai mult suferă de secetă.

Se sămână toamna sau primăvara; de obicei sub o altă plantă, ca și trifoiul. Primăvara se sămână în Martie și April, ear' toamna în Septembrie. La un juger sunt de trebuință 28—34 chilogrami sămână.

Dacă trifoiul roșu îl sămănăm numai pentru un an singur, este foarte potrivit a se sămăna cu iarba italiană.

Nu mai lungim vorba. Știm că mult tot n'ar ajuta. Credem totuși a le servi cu un sfat bun plugarilor nostri, dacă, în vederea folosului mare ce pot să aibă dela această plantă, le zicem să facă barem încercări. Anume, ar fi de dorit ca: câți mai mulți plugari să cumpere câte un pumn de sămână din această iarbă, cum și din alte soiuri alese, ca trifoiul, lucerna, ș. a., încercând să vadă cum isbutesc în straturi deosebite făcute în grădină sau în câmp.

Cu chipul acesta ar putea ajunge în scurt timp să știe cu siguritate, care soiuri unde și cum isbutește. Când ar fi apoi să sămăne locuri întregi, n'ar mai pași cu inima indoită, căci ar ști din pățania proprie (a sa), că trebuie să isbutească.

Valoarea lucernei în economie.

Lucerna este una din plantele cele mai prețioase de nutreț. Isbutește în țările de miază-zi, între cari se poate număra și țeara noastră. Încercările fă-

cute au probat aceasta îndeajuns. Sunt locuri, unde trifoiul pierde din pricina secetei, lucerna însă învinge mai cu înlesnire nevoile căldurii și secetei. Nu e prea simțitoare nici de frig. Se poate zice că ea supoartă deopotrivă căldura ca și frigul.

Sămănată în pământ bun și bine lucrat, lucerna aduce folos 7—10 ani, în locuri cu pătura roditoare, foarte adâncă, și mai mulți ani. În pământ slab și puțin adânc abia trăește 3 ani. În astfel de locuri însă nu e de-a o sămăna.

Lucerna se desvoltă repede; ea se cosește primăvara mai de timpuriu ca alte plante de nutreț; chiar și decât trifoiul se cosește mai de grabă cu vr'o 2 săptămâni. Nutrețul de lucernă este prețios atât pentru vară cât și pentru iarnă.

Pe urma lucernei pământul rămâne foarte bun, astfel că se poate sămăna chiar și grâu. Singura temere, ce am putea-o avea, ar fi, că în anumite împrejurări grâul cade, cu deosebire unde pământul e roditor și gras. Mai sigur isbutesc în urma lucernei: plantele de săpat și rapa.

Trebue bine să ne însemnăm, că pe locul unde a fost mai înainte lucernă, până după trecerea unui timp de 6—10 ani, nici la o întâmplare nu se poate sămăna ear' lucernă.

ROMUL SIMU

POMĂRIT

Pildă pentru înaintarea pomăritului.

Credem a fi de folos să împărțăm cetitorilor „Bunului Econom“ sfaturile și lucrările, ce în timpul din urmă s'au pornit la frații nostri din România, anume în câteva locuri, cari sigur ne pot servi și nouă drept puncte de mănecare în foarte multe privințe, între altele, și pentru înaintarea pomăritului.

De ce adevă e vorba?

România a dăruit pentru regele seu mai multe moșii mari, înzestrate cu locuri de arat, livezi, pășuni, păduri, vii, etc. Pe aceste moșii, așezate în deosebite părți ale țării, se află și anumite comune. Moșiile aceste se numesc „Domeniul Coroanei“.

Administrator, adevă cărmuitor, purtător de grije a tuturor moșiilor acestora este pus domnul Ioan Kalinderu, unul din bărbații fruntași ai Ro-

mâniei, om cu mare tragere de inimă pentru înaintarea poporului. La dorința regelui, dl Kalinderu s'a pus să organizeze numitele moșii astfel, ca ele nu numai să aducă cel mai mare venit, ci să devină cu timp tot atâtea puncte luminoase, din cari să se răspândească raze binefăcătoare în toate părțile.

Spre acest sfârșit se poartă de grije ca școalele de pe domeniile coroanei să devină școale de model (de pildă), grădinile, agrii, livezile, pădurile ș. a. se lucră în mod rațional, se întocmesc grajduri după toate regulile de clădire, se prăsesc soiuri alese de vite și alte animale domestice, se înființează stupării, se stăruie cu vorba și fapta pentru cultura vermilor de mătăasă, pentru deprinderea lucrului de mână în școală, pentru înaintarea meseriilor, cu un cuvânt sunt acolo porniri vrednice de toată luarea aminte.

După aceste deslușiri dăm în cele următoare, unele părți din scrisoarea, ce domnul Kalinderu a adresat agenților (chivernisitorilor) singuratecelor moșii pentru înaintarea pomăritului pe Domeniile Coroanei.

„Între ocupațiunile de căpetenie ale țeranului nostru ar trebui să fie și pomăritul sau cultura pomilor roditori, care e strâns legată de gospodăria fiecăruia. Cu părere de rău trebuie să recunoaștem, că în această privință țeranul nostru, mai cu samă dela câmp, este foarte înapoiat. Afară de locuitorii dela podgorii, cari se îndeletnicesc cu cultura pomilor roditori, cei dela câmp nici nu știu să aprecieze însemnătatea ce are un pom roditor în curtea și ograda sa. Prin ogrăzile locuitorilor câmpeni, nu se ved decât câțiva acați, ear' încolo un câmp de bălării (burueni), prin cari se adăpostesc broaștele, șerpii și tot felul de gândaci.

„Poamele sunt, fără îndoială, un izvor însemnat de câștig, ca și ori-care alt produs agricol și nu este curte, grădină sau colț de grădină, în care nu ar încăpea și câțiva pomi roditori, cari pe lângă că îndestulează casa cu poamele lor, dar' sunt și podoaba unei gospodării îngrijite.

„Chemarea de căpetenie în această privință, pe lângă a D-voastre este a învățătorilor din comune. Învățătorul este luminătorul poporului și ca atare are datoria sfântă de a promova cultura și buna stare a poporului, atât prin școală, cât și afară din școală,

căci țeranul nostru trebuie să fie povățuit și îndemnat la tot ce este bun și folositor pentru bunăstarea sa.

„De aceea, acum când stăm la pragul primăverii, mă îndreptez către D-voastră, domnule agent, ca înșivă să faceți începutul, și să vă puneți și pe lângă învățători, ca împreună să îndemnați cu tot înadinsul pe locuitorii în a-și agonisi și pune în ograda lor, câțiva pomi, ca: nuci, meri, peri, cireși vișini, caiși, învățându-i cum se-i pună și îngrijească. În afară de școală, acesta este binele cel mai mare ce învățătorii îl pot face locuitorilor în mijlocul căroră trăesc...

„Administrația noastră a înființat deja pepiniera (școala) de pomi roditori din care să se împartă gratis (în cinste) pe la locuitori și doresc a mai înființa asemenea pepiniere;... ear' pomii crescuți în aceste pepiniere se vor da gratis la locuitori, la umplerea grădinilor alipite pe lângă casele tuturor slujbașilor nostri, la plantarea prin curțile și grădinile școalelor și bisericilor și la plantarea drumurilor de pe moșii, cum și a tuturor celorlalte drumuri... Pe lângă pepinierele noastre, fiecare școală ar trebui să aibă o mică grădină de pomi roditori, grădini înființate deja pe lângă mai multe școale zidite de noi, în care școlarii se deprind dela început cu cultura lor. Sămënța o poate agonisi învățătorul dela însași școlarii, punându-le îndatorire ca toamna fiecare școlar să-i aducă sâmburi de mere, pere, prune, cireșe, ș. a., ear' în schimb să le dea câteva caiete, penițe, creioane, ș. a., astfel că în fiecare an va avea sămënța trebuincioasă, căci școlarii când părinții lor le aduc poame, fie dela tîrguri, fie de ori-unde, s'ar întrece a aduna sâmburi mai mulți spre a-i da învățătorului lor“.

Altoirea prin împreunare a pomilor.

Poame aveau bune și de preț produc numai pomii altoiți. Altoirea de obicei se face primăvara, și e de mai multe feluri. Între metodele cele mai ușoare și mai bune se numără așa numita altoire prin împreunare. Prin modul acesta de altoire trunchiul se vatămă foarte puțin și se vindecă bine și de grabă. Prin împreunare se altoesc pomișorii de un an, cari au grosimea unei ceruse sau unei pene de găscă. Numai la pomișorii rămași îndărăt în

creștere, împreunarea se amână până la 2 sau 3 ani.

Surceii tăiați din pomii nobili trebuie să fie de un an. Pentru primăvara de față sunt buni surceii crescuți în vara trecută. Surcelul nobil se taie în mai multe părți, lăsând fiecărei din aceste câte 2—4 muguri (ochi). Partea din mijloc a surcelului este cea mai potrivită. Surceii de altoit se mai pot tăia și acum; cei tăiați însă în Ianuarie sau Februarie și bine păstrați se prind mai cu înlesnire.

Împreunarea se face la sfârșitul lui Martie sau la începutul lui Aprilie.

Trunchiurile pomișorilor de împreunat trebuie să fie chiar așa de groase ca surceii nobili, pentru-că e neapărat de lipsă, ca tăieturile acestora să se potrivească întocmai. Pomișorii aceștia se împreună la 15 cm. dela pământ. Împreunându-se pomii ceva mai vârstnici, se aleg ramuri de 1—2 ani, cari sunt a se împreuna la 15 cm., socotiți dela nodul cel din urmă. Tăietura se face de-a costișul și netedă, lungă de 2'66—3'5 cm.; și întocmai trebuie să se facă și tăietura surcelului nobil, ca să se potrivească întocmai, coaje la coaje, cu tăietura trunchiului sau ramurei de altoit.

Potrivindu-se tocmai pe tocmai amândouă tăieturile, se așează la olaltă, se strâng bine cu o mână, ear' cu cealaltă se leagă cu legături Raffia, anume pentru altoit, foarte spornice și practice, sau și cu alte fășii, s. p. de cânepă, ș. a. Peste legătură se unge cu ceară de altoit, ca să nu rămână tăietura descoperită. Acum se aplică și o legătură de sdreanță, ca și mai bine să fie scutită rana pomișorului. Tăietura din vârful surcelului altoit încă se unge cu ceară de altoit. Mai târziu, după-ce altoirea a isbutit, legătura se desface și se aplică alta mai slobodă.

Facerea gropilor de sădit pomii.

Am spus cu alt prilej, că în pământurile calde, uscăcioase și adăpostite pomii, fie ei pădureți sau altoi, se vor sădi întotdeauna de cu toamnă. Strămutarea se începe încă în Octomvrie.

*

Locul, unde pomii plantați au să rămână, trebuie să întrunească anumite cerințe: să fie scutit de vânturile de cătră mează-noapte, și peste tot să fie adăpostit din partea de unde vin vên-

turile. Încât pentru însușirea pământului, este neapărat de lipsă ca acesta să fie afund, cald și bun, îndeosebi perii au trebuință de un astfel de pământ, pe când merii suportază și ceva mai multă umezeală.

Locul de plantat să fie liber.

Plantarea ce s'ar face sub coroana pomilor mai bătrâni sau în desimea altor plantațiuni, fie pomi, tufe, flori sau legumi, nu e priincioasă.

Dacă toate cele numite mai sus nu ar lipsi, dar' plantarea s'ar face fără a lua în socotință facerea gropii, în care pomul e de a se așeza pentru întreagă viață, totul ar fi zadarnic.

Gătirea gropilor pentru pomi e de mare însemnătate. Ele sunt de a se face cât mai de timpuriu. Lărgimea lor trebuie să fie de cel puțin 1 metru și tot atâta și afunzimea. Dând de apă, groapa poate fi și mai puțin afundă, dar' mult mai largă. De obicei gropile mai spațioase (mai mari) se fac unde pământul e mai rău, mai mici unde pământul e mai bun.

Pământul scos din fața gropii se pune deoparte, cel de pe la mijloc se pune de altă parte și cel din fund earăși deosebit. Pentru îmbunătățirea pământului în gropile de pomi e bine să se pună compost. Un fel de gunoiu gătit anume. În lipsa acestuia, pământul scos din groapă se amestecă cât mai bine, dar' se reține din cel mai bun, adică dela fața pământului, pentru acoperirea rădăcinilor.

STUPĂRIT

Folosul hrănirii stupilor în timpul primăverii.

Sunt stupi bogăți în miere, cari n'au trebuință a fi hrăniți în timpul primăverii. Dacă acești stupi au și o matcă tină, ei de obicei roiesc în luna lui Maiu sau la începutul lui Iunie, astfel că și roiul al doilea și al treilea îi dau destul de timpuriu.

Pentru-ce?

Pentru-că având miere cu belșug în coșniță, matca începe a oua de timpuriu, prin Faur, și ouă mereu, fără întrerupere, fiindcă este cu ce să se hrănească și crească puii. Cu chipul acesta, încă în Maiu, coșnița geme de albine și pui, matcele tinere se prăsesc și ele de timpuriu, asemenea și trântorii, astfel că roirea poate urma în ori-care zi.

Ce se întâmplă cu stupii lipsiți de miere?

Cei-ce au avut de tot puțină miere din toamnă es și ei adesea în primăvară; dar', cum se zice, »numai cu sufletu în oase«. Isprăvindu-și mierea în Martie ori Aprilie și urmând timp nepriincios, cum nu arareori se întâmplă, și cu chipul acesta neputând eși pe afară cu săptămânile, acești stupi, neajutându-i cu miere, trebuie să piară.

Stupii, cari au miere, dar' nu prea multă, de obicei sunt cu cruțare și se prăsesc numai pe încetul, așa că roiul se întâmplă numai într'un târziu, pe la Sf.-Petru. Roiuri de aceste târziu nu sunt de nici un folos; din contră sunt păgubitoare. Stupul cel bătrân n'a adunat miere pentru iarnă, din pricina ca pe timpul roirii stupii abia răsbesc cu adunarea mierii pentru creșterea puilor și trântorilor.

Imputinându-se acuma florile, albinele nu mai au de unde aduna miere, și așa acești stupi mai totdeauna rămân cu puțină miere, adică stupi slabi, adesea amenințați să peară de foame peste iarnă. De altă parte: roiul de pe la Sf.-Petru, fie el cât de bun, numai rar de tot poate să-și zidească fagurii trebuincioși, să crească pui și să adune mierea trebuincioasă. Acești roi târziu nu sunt nici de traiu și, ucizându-i, nu dau nici omului folos.

Punând acum față în față folosul stupilor, cari au din destul miere peste iarnă, și îndeosebi în Martie și Aprilie, cu pagubele legate de stupii lipsiți de miere în acest timp, urmează neapărat să ne întoarcem privirile spre cești din urmă, ajutându-i.

Hrănirea stupilor primăvara.

Atât stupii din coșnițele mobile cât și din cele obicinuite trebuie cercetați. Cei din urmă se cunosc, că au sau nu au miere, chiar și numai prin ridicarea coșniței, care, fiind de tot ușoară, ne dovedește lipsa de miere.

Stupii din coșnițele mobile trebuie cercetați, scoțând fagurii și încredințându-ne astfel, că este sau nu miere. Dacă avem miere de rezervă în faguri, hrănirea stupilor din coșnițele mobile e numai o jucărie; punem în rîndul de sub polița coșniței un fagur, doi cu miere în locul altor goli, pe cari îi scoatem, și așezăm fereastra, umblătura

din dărătul ferestrei și ușa, și cu chipul acesta stupul e mântuit. În coșnițele obicinuite fagurul se așează seara pe un tăer (farfúrie) sub coșniță și albinele cară din el mierea peste noapte în căsuliile fagurilor. Căsuliile fagurului sunt a se descoperi.

Dacă n'am avea miere în faguri, îi putem da stupului și miere scursă. Aceasta trebuie feartă cu puțină apă și, după-ce s'a rēcorit de putem ținea degetul în ea, o vērșăm într'un tăer, ear' ca albinele să nu se înecă punem deasupra bucățele de paie despicate sau aschițe. În coșnițele cu fagurii numai până la jumătate se pune sub tăier o cărămidă puțin încălzită, ca hrana să fie mai aproape de albine și căldura să le îndemne la căratul mierii.

Hrana se dă numai seara și tăierul trebuie dimineața scos din coșniță și pus la adăpost, ca să nu se dea albinelor prilej de-a deveni răpitoare. Totodată trebuie să purtăm de grije, nu cumva, umblând cu miere, să rămână picuri pe lângă coșniță, ceea-ce de asemenea dă prilej albinelor a deveni răpitoare și cu chipul acesta stupii mai puternici a nimici pe cei mai nevoeși.

(Va urma.)

ȘTIRI DE TOT FELUL

Fiind chiar zilele așezării altoilor și a îngrijirii cu zor a pomilor, am dat în numărul de față mai mult loc pomăritului. Bunii noștri cetitori facă întocmai și în bine le va eși lucrarea.

Meseriașii români din Orăștie au avut Dumineca trecută sara, întâia serată literară în anul acesta. Durer, au participat prea puțini chiar dintre meseriași și și din inteligență. Au fost de față abia vre-o 40 persoane. Dar' ca început e destul. Să sperăm altădată mai mult.

Serata a deschis'o dl C. Baicu, prin o vorbire potrivită, îmbărbătând pe meseriași a să strînge tot mai mult la olaltă și a da semne de viață și nisuind spre înflorire.

Au urmat declamările d-șoarelor și domnilor: poesii și anecdote, sentimentale și de haz, și cu plăcere însemnăm, că, ca început, toți declamatorii s'au achitat în chip brav de rolele lor.

19.203.531, atâta s'a aflat la numărarea de ăstan, că e numărul locuitorilor în Ungaria, Ardeal și Croația, deci un spor de 2 milioane, în 10 ani.

În întreaga Austro-Ungaria sunt azi 45.311.422 locuitori. Austria singură are 26.107.161.

Mâne, Duminecă în 23 Martie v. se va ținea în Beroiu la oarele 2 d. a. o prelegere economică prin trimișii Reuniunii noastre Economice.

Defraudare la o bancă Ungurească. Le merge bine băncilor ungurești, de li-se duce vestea în lume. Se anunță acum earăși, că din banca maghiară din Kisczel s'au defraudat de curând 46.000 coroane; defraudantul însă, așa se zice, — nu e cunoscut!

Moarte. D-șoara Ana Petco din Deva, a încetat din viață la 19 Martie 1901 st. n., departe de patriă, în Abbazia. Fie-i țărina ușoară.

— În Brad a răposat la 13 Martie n. Ioan Cutea, comerciant, în etate de 64 ani.

Academia română din București a ajuns deja a avea o avere de peste un miliard lei, anume 1.229.844 lei 75 bani.

Curs de altoit pomi. Ne luăm voe a vesti pe stimabili membri ai reuniunii noastre agricole, că subscrisul comitet central va ținea Duminecă, la 11/24 Martie n. în comuna Săsciori un curs de altoit pomi.

Cum din acest prilej, pe lângă că se vor da folositoare povețe teoretice și practice din altoirea și cealaltă cultură a pomilor, se vor tracta și alte chestiuni de interes general economic — ne permitem a invita la această lucrare pe membrii și binevoitorii reuniunii noastre.

Sibiu, 17 Martie n. 1901. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului».

Dem. Comșa, V. Tordășianu
pres. secretar.

Nou transport de cai în Africa. Din Fiume se anunță, că în portul de acolo iarăși a sosit un vapor englez, »Iona«, pentru a duce un transport de cai în Africa sudică. Se zice,

că de astădată vor duce vre-o 900 cai a căror imbarcare a și început deja.

E în deobște cunoscut atât în patrie cât și în afară, că sēmēțele economice și de grădină ale lui Mauthner se liferează pe de trei ori atâtea ca alte sēmēțe. Îndeoseb excelente sunt sēmēțele împregnate de napi ale acestei firme, provēzute ca marcă cu o stea, care nu e a să confunda cu alte marce asemănătoare și totuși neconținând sēmēțe de napi împregnate. Sēmēțele lui Mauthner sunt de un preț neîntrecute și economii foarte bine dacă își procură sēmēțele dela E. Mauthner (Budapesta).

Ploae de noroiu în comitatul Aradului. Un ofițer din Borosineu scrie, că în 11 l. c. n., între orele 7 și 8 dimineța, pe câmpul de exerciții de acolo în timp de vr'o 20 minute a căzut o ploae de noroiu (tină), care lăsa pe haine pete galbine-roșii.

Cucuruz admirabil

Regele prețiilor

se află de vnzare la *Ioan Martin* în *Bintinți* precum și în *Orăștie*. (Pentru Orăștie, a se întreba la tipografia „Minerva“.)

Cucuruzul, cultivat în hotarul *Bintințului* e într'adevăr foarte bine reușit, și dă mult mai mult ca cucuruzul nostru obicnuit!

1 ferdelă (de 20 litri), cu 1 fl. 10 cr.

În restaurațiunea din *Liptó-Sz-Miklós* un domn oare-care a plătit unui sodal de covrigar, cu numele *Anton Donoval*, atâta *Slivovitz*, cât a putut acela să bea, până-ce în cele din urmă sērmanul a picat mort la pământ.

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihu.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihaiu Danil David și Constantin Balcu.*

Proprietar - editor: *IOAN MIHAIU*

Redactor respons. *IOAN MOȚA*

Pentru economi!

În **Lugoș** se află un mare deposit (magazin) de **mașini agricole** de tot felul, precum și atelier **pentru reparat de mașini**, — împreunate cu **cancelarie pentru comisiuni**, — fiind proprietatea și sub conducerea dlui **Valeriu Pop**.

Toți economii cari doresc să cumpere ceva mașini economice sau au mașini de reparat sau vreau să-și procure ceva de ale economiei, vor fi foarte mulțumiți de marfa primită, de se vor adresa numelui **Valeriu Pop** în **Lugoș**.

Cei-ce vreau să fie feriți de înșelăciunea agenților necunoscuți și fără inimă, adreseze-se dară, spre binele lor înșiși, la

Valeriu Pop,

depositar de mașini agricole și comisionar economic în **Lugoș**.

Azi, Sâmbătă în 23 Martie

are loc în sala mare a hotelului Transilvania

O mare serată comică pentru familii.

Să va produce artistul de renume universal și singurul în Europa, comic de magie, mimic, artist de caractere, caprițul viu al naturei, profesor *Iosef Sauerteig* cu societatea sa. Silhuetistul în umbră *Mister Martini*, omul cu 99 înfățișeri producătoare de hohot.

Trupa de joc *Starkoff*, cu jocuri rusești, nemțești și românești. 2 dame și un domn.

Inceputul la 8 seara.

Cassa la 7 ore.

Bilete se capetă la Caffe-Transilvania.

La mesele dinainte 1 cor., la cele mai dinapoi 60 fil. Galerie 40 fil.

Copii pe galerie 30 fil.

Duminecă în 24 după amiaz la 3 ore producție pentru copii.

„ARDELEANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului nostru prin prezenta se invită la a

XV-a adunare generală anuală ordinară,

ce va avea loc **Duminecă în 31 Martie st. n. 1901 la 10 ore a. m.** în localul institutului, cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea prin președintele adunării.
2. Presentarea bilanțului și a rapoartelor anuale a direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra bilanțului și rapoartelor anuale.
4. Impărțirea profitului curat.
5. Raport în afacerea contractului încheiat cu jurisconsultul institutului.
6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.

7. Propuneri intrate în conformitate cu prescriesele statutelor.

8. Exmiterea alor 2 acționari, pentru autenticarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare, se binevoiască a depune acțiunile și dovezile de plénipotență la cassa institutului, cel mult până în 30 Martie st. n. 1901 la 5 ore post meridiane.

Direcțiunea.

Orăștie, 9 Martie n. 1901.

Active.

Contul Bilanțului.

Pasive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în număr	44.732	53	Fonduri proprii:		
Capital restant	16.000	—	Capital social	500.000	—
Efecte publice	139.829	15	Fond general de rezervă	180.582	08
Efectele fondului de pensiu	34.631	24	Fond special de rezervă	115.404	69
Imprumuturi pe cambii cu giranți	1.157.550	60	Fond de pensiu	34.631	24
Imprumuturi pe cambii cu acop. hipot.	605.110	—	Interese anticipate pro 1901		
Imprumuturi pe hipotece	476.588	36	Avansuri d. banca aust.-ung.	24.700	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi	370.035	80	Cambii reescomptate	346.558	60
Imprumuturi pe efecte publice	1.890	—	Depuneri spre fructificare	2.062.212	31
Conturi-curente	202.410	93	Dividende neridicate	2.452	46
Realități	214.586	01	Diverse conturi-creditoare		
Mobiliar	5.253	72	Profit curat		
după amortisare de	525	38			
Diverse conturi debitoare și interese restante	108.866	21			
	3.376	959		3.376	959

Spese.

Contul profitului și perderilor.

Venite.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Profit transportat din anul trecut	450	77
pentru fondul de rezervă	7.106	28	Interese:		
« depuneri spre fruct.	101.573	52	dela impr. pe cam. cu giranți	105.488	75
« cambii reescompt.	18.030	75	« « « cam cu ac. hip.	41.474	41
Spese:			« « « hipotece	41.166	28
a) salarii	13.715	56	« « « oblig. cu cav.	31.477	76
b) chirie, porto, diverse	6.237	46	« « « efecte publice	80	57
Contribuție:			« efecte publice	6.389	94
directă	10.916	31	« conturi-curente	985	16
10% la int. de dep. și com. de timb.	10.470	80	Chirie	8.899	20
Amortisare:					
din mobiliar	525	38			
Profit curat	67.836	78			
	236.412	84		236.412	84

Orăștie, la 31 Decemvrie 1900.

Dr. Stefan Erdélyi m. p.,
membru în direcțiune.

Nicolau Vlad m. p.,
membru în direcțiune.

Dr. Ioan Miha m. p.,
director executiv.

Romul Nicoară m. p.,
comptabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă.

Orăștie, la 14 Martie 1901.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Procopiu Herlea m. p.   **Dr. Romul Dobo** m. p.   **Dr. Ioan Pop** m. p.   **Aurel P. Barcianu** m. p.   **L. Branga** m. p.

Sz. 1686—1901. tkvi.

1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbíróság mint tkvi. hatóság pétrillai gr.-kel. egyh. Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtónak Opris Iuon Dumitru végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 66 korona tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai 36 korona 20 fillér eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 17 korona 30 fillér és a még felmerülendő költségek iránti követelések kielégítése végett Opris Iuon Dumitru végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék, puji kir. jbiróság területéhez tartozó Petrilla községi 289 sztjkvben A I. 3, 8 és 10 rsz. a felvett ingatlanait együttesen és ezen tjkvból bejegyzett és Balog Iuon a Vonu nevére irt a petrillai 987 sztjkvben A I. 1 rsz. alatt felvett ingatlanait az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 676 koronát tevő kikiáltási árban az **1901. évi május hó 9. napjának d. e. 10. órakor** Petrilla község előljárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését igazoló szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A legtöbbet ígérőnek bánatpénze visszatartatik, a többi árverezőknak pedig visszaadatik.

Vevő köteles a vételár felerészét árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét pedig ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, az árverés napjától járó 5% kamataival együtt, a hátszegi m. kir. adóhivatal mint birói letét pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóságnál ugyszintén Petrilla község előljáróságánál vagy a kiküldőnél megtekinthetők. Az elrendelt árverést a petrillai 289 és 987 sztjkvb. lapján feljegyeztetik.

A kir. tkvi. hatóság.

Hátszeg, 1901. február 19.

F E H É R, kir. albiró.

SCÂNDURI ȘI LEMNE DE ZIDIRI ȘI ȚIGLĂ DE COPERIT!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tâlpi, cãpriori etc. este în Orăștie și Deva, depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bună, imbiu onorațiilor cum-părători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Asemenea am în deposit țiglă de coperit din renumita fabrică a lui Ugroun. Țiglă groasă cu dungi ce se închee una într'alta și țiglă simplă. Amândouă felurile foarte trainice și cu prețuri moderate.

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

În Orăștie: în grădina dlui C. Baicu, peste drum dela moara orașului!

Sz. 9163—1901. tkvi.

1-1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság Farkas Mihály diakulin Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtónak néhai Ádámészkuon volt sereli lakós hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré

teszi, hogy végrehajtónak 50 kor. tőke, ennek 1899. évi április hó 29. napjától járó 5% kamatai 55 korona 40 fill. eddig megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 7 kor. 30 fill. még felmerülendő költségek iránti követelés kielégítése végett Ádámészkuon illetve jogutodai Ádámészku Iszajia, kiskoru Ádámészku Ataná, Mária és Száva végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék, puji kir. járásbíróság területéhez tartozó Serél községi 34 sz. tjkvben A I. 1—18 rdz. alatt felvett ingatlanait rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 856 kor. tevő kikiáltási árban az **1901. évi április hó 13. napjának d. e. 10 órakor** Serél községnek előljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is eltogja adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Hátszeg, 1900. december 5-én.

F E H É R,
kir. albiró.

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a
executa
următoarele: ☞

Copii, Broșuri și
Placate ☞ ☞ ☞

Bilete de logodnă și
cununie ☞ ☞ ☞

Carte și epistole ☞

☆ Circulare ☆
& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită
☞ după plac și ☞ ☞
cerere ☞ ☞ ☞ ☞

Registre și imprimate
Anunțuri, ☞ ☞ ☞

Compruri și Adrese.
Bilanțuri etc. etc. ☞

Această tipografie e
provăzută cu cele mai
bune mijloace tehnice
și fiind bine asortată
cu tot felul de caractere
de litere din cele
mai moderne, e pusă
în pozițiune de a pute
executa ori-ce coman-
de prompt și cu cea
mai mare acurateță!

Comande
din afară se efectuează
repede!